
Proč UNCE

PROČ UNCE

22. 11. 2011, autor: rektor [prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc.](#) a prorektor pro vědeckou a tvůrčí činnost [prof. RNDr. Petr Volf, CSc.](#), rubrika: i-Forum informuje

Nedostatky současného způsobu financování vyžadují kompenzaci

Není třeba složité analýzy ke zjištění, že financování vědy a výzkumu v ČR netvoří promyšlený systém. Kampaňovitě spouštění a opouštění vzájemně se nedoplňujících a nekoordinovaných způsobů financování brání stabilitě nutné k budování a růstu vědeckých týmů na vysokých školách. Další osud mladých vědeckých kolektivů vzniklých v rámci končících výzkumných záměrů a výzkumných center je spojen s mnoha nejistotami a pochybnostmi. Stávající systém hodnocení vědy a výzkumu a na něj navázané institucionální financování navíc nedokáže u řady oborů ocenit skutečnou kvalitu vědecké práce. Projekt univerzitních center UNCE se snaží uvedené nedostatky a nepříznivé jevy alespoň částečně kompenzovat.

Povinností vedení UK je jednat v zájmu univerzity

Jednotlivé fakulty, ústavy, katedry i jednotliví zaměstnanci jsou součástí celku Univerzity Karlovy a finanční ocenění jejich výsledků je součástí univerzitního rozpočtu. Rozdělení těchto prostředků tak, aby pomáhalo rozvoji naší univerzity, není vůbec snadné. Čistě mechanické rozdělení všech takto získaných prostředků podle počtu bodů zcela zavírá oči před nedostatky stávající celostátní metodiky. Ani v rámci příbuzných oborů není pravda, že počty bodů dle metodiky vystihují vždy přínos jednotlivců či skupin k rozvoji univerzity. Dlouhodobý záměr UK právě proto počítá s využitím části prostředků na podporu excelence, pro níž výsledky podle celostátní metodiky nutně nemusí být kritériem. Program univerzitních center, na který je určena relativně malá část celkových institucionálních prostředků na vědu a výzkum (celkem 7 %), je projevem plněním tohoto strategického rozhodnutí.

Univerzitní centra podporují iniciativu a růst vědeckých škol

Rozdělení části prostředků soutěží o univerzitní centra základního výzkumu umožní podpořit skupiny, které se nejvíce zaslouhují o výchovu mladé vědecké generace, které dosahují nejvyšší kvality a vytvářejí perspektivu růstu špičkových pracovníků, na kterých naše univerzita bude v budoucnu záviset. UNCE podporují týmovou práci, která stává nezbytností stále většího počtu vědeckých oborů. Zároveň umožňují stabilizaci kolektivů kolem vedoucích vědeckých osobností a dávají možnost k diskuzi a promyšlení vývoje jednotlivých pracovišť. Je odpovědností vedení jednotlivých fakult této možnosti využít, přitom je třeba zdůraznit, že jde o soutěž a získané prostředky mají sloužit k účelu, k jakému budou uděleny.

Při hodnocení projektů je kladen mimořádný důraz na vyhodnocení dosavadních vědeckých výkonů a výstupů řešitelského týmu. Přesto, i přes maximální snahu o vyhodnocení soutěže podle skutečné kvality jednotlivých návrhů, je pravděpodobné, že se nepodaří financovat všechny vynikající projekty hned v prvním kole. Proto by vyhlášení soutěže mělo být opakováno po třech letech, aby bylo možné financovat uvedeným způsobem co největší počet skutečně kvalitních projektů.

Podaří-li se projekt univerzitních center, bude pro univerzitu jedním ze základů jejího dalšího rozvoje

Projekty UNCE a jejich řešitelské kolektivy by se měly stát „výkladní skříní“ univerzity. Jsem přesvědčen, že projekt univerzitních center ukáže, kde má univerzita největší perspektivy růstu a dosahování excelentních výsledků. V žádném případě to ale neznamená, že pracovníci a kolektivy, kteří do projektu nebudou zapojeni, nebudou podporováni či ztratí perspektivu. Bez podpory iniciativy a jejího ocenění však univerzita skončí v šedém průměru a nikdy se nevrátí na místo, které jí v Evropském kontextu právem patří. Jde-li nám o její budoucnost, nemůžeme zůstat na úrovni finančních kalkulací platných pro příští rok nebo dva.

UNCE jsou investicí do naší společné budoucnosti. Špičkové vědecké týmy táhnou kupředu i své okolí; často díky svému příkladu, jindy díky mimořádně kvalitnímu přístrojovému vybavení či zvládnutí moderních metodických přístupů. Z podpory toho nejlepšího, co jsme schopni detekovat, nakonec profitujeme nepřímo všichni.

